

Pvm

Diaarinro

4.4.2017

H161/17

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 9.3.2017 asianumero TEM/1155/00.04.01/2014, TEM048:00/2014

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta maakaasumarkkinoita koskeviksi laeiksi

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt korkeimman hallinto-oikeuden lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta maakaasumarkkinoita koskeviksi laeiksi.

Korkein hallinto-oikeus on jo antanut 7.3.2016 lausunnon (H 30/2016) maakaasumarkkinalakityöryhmän raportista, johon sisältyi ehdotus hallituksen esitykseksi maakaasumarkkinaliksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Maakaasumarkkinalakityöryhmän mainittuun raporttiin sisältyneeseen luonnokseen verrattuna nyt lausunnonle toimitettuun hallituksen esitysluonnokseen sisältyy olennaisia muutoksia, joiden tekemisen tarve johtuu Balticconnector-kaasuputken rakentamisesta ja sitä myöden yhteyden syntymisestä Baltian maiden kaasuinfrastruktuuriin. Nämä muutokset liittyvät pääosin maakaasumarkkinoiden avaamisen ja siirtoverkonhaltijan eriyttämisen aikatauluihin sekä siirtoverkonhaltijan eriyttämismalliin. Korkeimmalla hallinto-oikeudella ei ole näiden muutosten suhteen lausuttavaa.

Korkein hallinto-oikeus on mainitussa lausunnossaan 7.3.2016 ottanut kantaa maakaasumarkkinalain soveltamisalan laajentamiseen, valtakunnan rajan ylittävän siirtoputken rakentamista koskevaan sääntelyyn sekä lakiehdotusluonnosten muutoksenhakusäännöksiin. Korkein hallinto-oikeus viittaa tuossa yhteydessä lausumaansa.

Nyt lausunnonle olevan hallituksen esitysluonnoksen osalta korkein hallinto-oikeus toteaa seuraavaa:

Maakaasumarkkinalakia koskevan ehdotuksen 96 §:n 4 momentin nojalla työ- ja elinkeinoministeriön valtakunnan rajan ylittävän siirtoputken rakentamista koskevaan hankelupapäätökseen ja sähkömarkkinalain muutosta koskevan ehdotuksen 114 §:n 4 momentin nojalla työ- ja elinkeinoministeriön suurjännitejohdon rakentamista koskevaan hankelupapäätökseen haettaisiin muutosta suoraan korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Vastaava säännös-ehdotusluonnos sisältyi aiemmin lausunnolla olleeseen maakaasumarkkinalakiluonnokseen. Korkein hallinto-oikeus kiinnitti lausunnossaan 7.3.2016 huomiota siihen, että välitön valitusoikeus ministeriön päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei enää vastannut hallintolainkäyttölain 7 §:n 1 momentin voimassa olevaa sääntelyä. Nyt lausunnolla olevassa hallituksen esitysluonnoksessa on sanottuja säännösehdotuksia koskevilla yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetty erityisiä syitä sille, minkä tähden näihin työ- ja elinkeinoministeriön hankepäätöksiin haettaisiin muutosta suoraan korkeimmalta hallinto-oikeudelta eikä hallintolainkäyttölain 7 §:n 1 momentin yleissäännöksen mukaan hallinto-oikeudelta. Hankeluvan myöntämisen edellytyksenä todetaan olevan, että rakentaminen on maakaasu- tai sähkömarkkinoiden kehityksen ja vastavuoroisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Ulkomaanyhteyksiä koskevalla hankelupamenettelyllä todetaan säädettävän energiapolitiikasta vastaavalle työ- ja elinkeinoministeriölle mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten maamme kaasuntuontiyhteyksiä sekä sähköntuonti- ja sähkönvientiyhteyksiä kehitetään. Edelleen ministeriön harkintavallan todetaan olevan hankelupa-asioissa hyvin laajan ja lähestyvän tarkoituksenmukaisuusharkintaa, minkä vuoksi katsotaan olevan perusteltua ohjata muutoksenhaku ministeriön päätöksestä suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Korkein hallinto-oikeus toteaa, että hallintolainkäyttölain 7 §:n 1 momentin yleissäännöksestä poikkeavalle sääntelylle on nyt hallituksen esitysluonnoksessa esitetty erityisiä syitä, jotka voivat puoltaa sitä, että työ- ja elinkeinoministeriön rajat ylittävää maakaasuputkea ja suurjännitejohdon rakentamista koskevaan hankepäätökseen haetaan suoraan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Lausunnon ovat valmistelleet oikeusneuvokset Alice Guimaraes-Purokoski ja Mika Seppälä. Asiaa on käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnossa 3.4.2017.

Presidentti

Pekka Vihervuori

Kansliapäällikkö

Toni Kaarresalo